

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH ZA 2014 R.
W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY
W RYKACH**

1. Wstęp

Powszechność bezrobocia i jego skutki powodują konieczność ciągłego monitoringu rynku pracy i procesów na nim zachodzących oraz opracowywania analiz, umożliwiających skuteczniejszą realizację zasadniczych celów i zadań polityki społecznej w powiecie ryckim. Dla stworzenia dokładniejszego obrazu osób bezrobotnych oraz możliwości ich zatrudnienia, niezbędna jest analiza danych dotyczących charakterystyki i struktury bezrobotnych, w zestawieniu ze zgłaszanymi ofertami pracy i wymaganiami stawianymi przez pracodawców.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie sytuacji w powiecie ryckim pod kątem zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o zestawienia przygotowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach.

W praktycznej działalności instytucji rynku pracy, analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych może posłużyć jako dodatkowe źródło danych w celu:

- dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych i innych uprawnionych;
- ułatwiania realizacji programów specjalnych dla osób bezrobotnych;
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji samorządu powiatu;
- planowania i koordynacji działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego, poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym charakterystyki pracowników poszukiwanych na lokalnym rynku pracy;
- usprawniania pośrednictwa pracy, poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych pracodawców;
- podniesienia świadomości przedstawicieli instytucji zajmujących się rynkiem pracy i rynkiem edukacyjnym o konieczności prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest jednym z zadań samorządu powiatowego, w zakresie polityki rynku pracy, wynikającym z zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Monitoring sporządzony jest w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”. Zakres tematyczny monitoringu dotyczy grup zawodowych oraz zawodów i specjalności określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.

2. Analiza bezrobotnych i ofert pracy wg zawodów

Liczba osób bezrobotnych na przestrzeni ostatnich 3 lat (2012–2014) wykazuje zmienny trend. Według stanu na koniec 2014 r. w ewidencji bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach pozostawało 3161 osób, tj. odpowiednio o 1 % mniej niż w 2012 oraz o 9,1 % mniej niż w 2013 roku. Natomiast w roku 2013 w ewidencji pozostawało o 8,8 % więcej bezrobotnych niż w 2012 r. Liczba zarejestrowanych kobiet zmniejszyła się w latach 2012 – 2014 o 13 osób, tj. 0,8 %, zaś liczba bezrobotnych mężczyzn o 20 osób (1,2%) [patrz tabela 1].

Tabela 1 Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2012 – 2014

lata / płeć	2012	zmiana 2011-2012		2013	zmiana 2013-2014		2014
		w liczbach	w %		w liczbach	w %	
kobiety	1516	65	4,3	1581	-78	-4,9	1503
mężczyźni	1678	217	12,9	1895	-237	-12,5	1658
ogółem	3194	282	8,8	3476	-315	-9,1	3161

W roku 2014 z rejestru PUP ubyło 4110 osób, dla porównania w roku 2013 ubyło 3692 osób. Natomiast napływ bezrobotnych w 2014 roku wyniósł 3795 osób, zaś w roku 2013 zarejestrowało się 3974 osoby.

Według stanu na koniec 2014 r., w ewidencji osób bezrobotnych największą grupę liczącą 480 osób (15,2% ogółu) stanowiły osoby „bez zawodu”. Około 45,6% tej grupy stanowiły kobiety, zaś 5,8% osoby bezrobotne zarejestrowane powyżej 12 miesięcy [tabela2].

Tabela 2 Liczba osób bezrobotnych ze względu na posiadany zawód

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni powyżej 12 m-cy	
					ogółem	w tym kobiety
1	"000000"	Inny zawód lub brak zawodu	480	219	28	15
2	"235107"	Pedagog	16	13	5	4
3	"261906"	Prawnik legislator	11	7	3	0
4	"263102"	Ekonomista	11	7	3	2
5	"311204"	Technik budownictwa*	79	19	28	7
6	"311303"	Technik elektryk*	10	0	4	0
7	"311504"	Technik mechanik*	74	0	25	0
8	"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	20	1	10	0
9	"311924"	Technik technologii odzieży*	29	28	15	15
10	"314207"	Technik rolnik*	22	14	12	6
11	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	20	16	7	6
12	"331402"	Technik agrobiznesu*	18	14	7	6
13	"331403"	Technik ekonomista*	84	71	24	23
14	"334306"	Technik administracji*	18	13	3	2
15	"351203"	Technik informatyk*	19	6	4	2
16	"411004"	Technik prac biurowych*	39	28	14	11
17	"422402"	Technik hotelarstwa*	18	15	3	3
18	"432103"	Magazynier	34	7	14	3
19	"512001"	Kucharz*	70	60	24	22
20	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	56	43	14	12
21	"513101"	Kelner*	19	15	9	7
22	"514101"	Fryzjer*	38	37	11	11
23	"515303"	Robotnik gospodarczy	45	14	19	7
24	"522301"	Sprzedawca*	219	197	101	90
25	"522305"	Technik handlowiec*	14	12	5	4
26	"523002"	Kasjer handlowy	10	9	4	4
27	"711202"	Murarz*	114	0	58	0
28	"711402"	Betoniarz - zbrojarz*	11	0	5	0
29	"712601"	Hydraulik	13	0	4	0
30	"712602"	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	14	0	5	0
31	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	23	0	7	0
32	"713102"	Malarz budowlany	24	2	13	1
33	"722204"	Ślusarz*	84	0	29	0
34	"722314"	Tokarz w metalu	26	0	7	0
35	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	28	0	5	0
36	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	21	0	6	0
37	"723390"	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	13	0	2	0
38	"751201"	Cukiernik*	12	9	3	3
39	"751204"	Piekarz*	18	3	7	3
40	"753105"	Krawiec*	66	65	32	31
41	"753303"	Szwaczka	45	45	23	23
42	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	44	38	18	16
43	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	15	1	5	1
44	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	16	0	4	0
45	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	25	0	14	0

46	"911202"	Palacz pieców zwykłych	12	0	8	0
47	"911207"	Sprzątaczką biurową	31	31	10	10
48	"931205"	Robotnik drogowy	22	0	12	0
49	"931301"	Robotnik budowlany	80	0	36	0
50	"932101"	Pakowacz	45	39	13	13
51	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	66	28	24	12
52	"932913"	Sortowacz	18	12	8	7
53	"941201"	Pomoc kuchenna	18	17	11	10
54	"961302"	Robotnik placowy	10	2	5	1

Drugą grupę zawodową, pod względem liczby osób bezrobotnych stanowią „sprzedawcy”. W grupie tej zarejestrowanych było 219 osób bezrobotnych (6,9% ogółu). Większość bezrobotnych sprzedawców to kobiety (90%), wśród których osoby bezrobotne długotrwale stanowią 46,1%.

Trzecia kategoria zawodowa pod względem liczebności to „murarz”. Na koniec 2014 roku w kategorii tej zarejestrowanych było 114 osób (3,6%). Wszystkie osoby zarejestrowane w tym zawodzie to mężczyźni, z czego 51% pozostawało w ewidencji powyżej 12 miesięcy.

Tabela 3 Liczba ofert pracy wg zawodów

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
1	"228301"	Fizjoterapeuta	12
2	"235914"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	7
3	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	17
4	"321301"	Technik farmaceutyczny*	8
5	"325905"	Opiekunka dziecięca*	31
6	"332203"	Przedstawiciel handlowy	19
7	"332302"	Zaopatrzeniowiec	21
8	"334306"	Technik administracji*	35
9	"335201"	Kontroler rozliczeń podatkowych+	7
10	"411004"	Technik prac biurowych*	78
11	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	9
12	"412001"	Sekretarka	10
13	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	15
14	"431101"	Asystent do spraw księgowości	12
15	"432103"	Magazynier	37
16	"512001"	Kucharz*	20
17	"513101"	Kelner*	16
18	"513202"	Barman	7
19	"515303"	Robotnik gospodarczy	58
20	"522301"	Sprzedawca*	84
21	"523002"	Kasjer handlowy	7
22	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	10
23	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	19
24	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	14
25	"711101"	Konserwator budynków	10

26	"711501"	Cieśla*	6
27	"711502"	Cieśla szalunkowy	6
28	"711601"	Brukarz	22
29	"712101"	Dekarz*	11
30	"712501"	Monter / składacz okien	9
31	"712601"	Hydraulik	8
32	"721204"	Spawacz metodą MAG	17
33	"721205"	Spawacz metodą MIG	8
34	"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	17
35	"722204"	Ślusarz*	12
36	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	23
37	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	16
38	"751201"	Cukiernik*	7
39	"751402"	Przetwórcza owoców i warzyw	60
40	"752208"	Stolarz meblowy	9
41	"753202"	Krojczy	8
42	"753303"	Szwaczka	40
43	"754301"	Brakarz wyrobów przemysłowych	6
44	"811105"	Operator koparko - ładowarki	8
45	"818303"	Operator urządzeń pakujących	6
46	"818990"	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	25
47	"831106"	Maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych	10
48	"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	6
49	"833101"	Kierowca autobusu	8
50	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	43
51	"911207"	Sprzątaczką biurową	33
52	"931301"	Robotnik budowlany	67
53	"932101"	Pakowacz	11
54	"932906"	Pomocnik ciastkarza	12
55	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	38
56	"933401"	Pracownik rozkładający towar na półkach	8
57	"941201"	Pomoc kuchenna	18
58	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	17
59	"961302"	Robotnik placowy	8
60	"962906"	Woźny	13
61	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	83

W 2014 roku największą liczbę ofert pracy zgłoszono w zawodach: sprzedawca (84), Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani (83), technik prac biurowych (78), robotnik budowlany (67), przetwórcza owoców i warzyw (60 – praca sezonowa). Były to jednak w zdecydowanej większości oferty pracy subsydiowanej. Wśród ofert pracy niesubsydiowanej, pracodawcy najczęściej poszukiwali: mechaników pojazdów samochodowych, kierowców samochodów ciężarowych, cukierników, spawaczy, brukarzy.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia – informuje, ile procent bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie pozostaje w rejestrach powiatowego urzędu pracy co

najmniej 12 miesięcy. Im większa wartość wskaźnika, tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danym zawodzie.

Tabela 4 Wskaźnik długotrwałego bezrobocia wg grup zawodowych w 2014 r.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"2251"	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
2	"3213"	Technicy farmaceutyczni	1
3	"3117"	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	1
4	"2622"	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	1
5	"1219"	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1
6	"7124"	Monterzy izolacji	1
7	"2231"	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
8	"6114"	Rolnicy upraw mieszanych	1
9	"7113"	Robotnicy obróbki kamienia	1
10	"3511"	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	1
11	"3521"	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	1
12	"5152"	Pracownicy usług domowych	1
13	"4225"	Pracownicy biur informacji	1
14	"5322"	Pracownicy domowej opieki osobistej	1
15	"4312"	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	1
16	"4212"	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	1
17	"7313"	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	1
18	"5221"	Właściciele sklepów	1
19	"7317"	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	1
20	"8350"	Marynarze i pokrewni	1
21	"8141"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	1
22	"8181"	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	1
23	"7514"	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	0,75
24	"2359"	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,7143
25	"7121"	Dekarze	0,6667
26	"3155"	Technicy urządzeń ruchu lotniczego	0,6667
27	"2143"	Inżynierowie inżynierii środowiska	0,6667
28	"3431"	Fotografowie	0,6667
29	"7413"	Monterzy linii elektrycznych	0,6667
30	"7212"	Spawacze i pokrewni	0,6667
31	"2114"	Specjaliści nauk o Ziemi	0,6667
32	"2342"	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	0,6667
33	"9333"	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0,6667
34	"9311"	Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach	0,6667

Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Ryki na koniec 2014 r. należało do następujących grup zawodowych [tabela 4]:

- Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji;
- Technicy farmaceutyczni
- Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni
- Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją

- Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
- Monterzy izolacji
- Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
- Rolnicy upraw mieszanych
- Robotnicy obróbki kamienia
- Operatorzy urządzeń teleinformatycznych

Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy – określa stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie. Im większa wartość wskaźnika, tym większa szansa uzyskania pracy w danym zawodzie.

Tabela 5 Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy wg grup zawodów w 2014 r.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
1	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,003
2	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,0096
3	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0145
4	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0148
5	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0195
6	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0256
7	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,0268
8	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0324
9	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0324
10	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,0359
11	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0385
12	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,0412
13	"82"	Monterzy	0,043
14	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0519
15	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0571
16	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,0593
17	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0629
18	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,063
19	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0672
20	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,0713
21	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0731
22	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0735
23	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,0756
24	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,0771
25	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,0792
26	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,0847

27	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,0946
28	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,0972
29	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,1111
30	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,1111
31	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,1725
32	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,1982
33	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,3472
34	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	1

Największą szansę na uzyskanie zatrudnienia w 2014 r. mieli:

- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie;
- Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych;
- Pracownicy opieki osobistej i pokrewni;
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni;

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Dla równowagi na rynku pracy zasadnicze znaczenie ma ukształtowanie podaży i popytu na pracę. Podaż pracy tworzą osoby bezrobotne i osoby pracujące, określając wielkość zasobów pracy, lub inaczej ludność aktywną zawodowo. Kategoria popytu na pracę obejmuje pracujących, którzy tworzą część popytu na pracę określoną przez zajęte miejsca pracy, zaś drugim elementem składowym są wolne miejsca pracy, określające niezrealizowaną część popytu na pracę¹.

Uwzględniając powyższe definicje podaży i popytu na pracę, można również określać równowagę na rynku pracy w odniesieniu do poszczególnych zawodów, za pomocą tzw. wskaźnika intensywności nadwyżki /deficytu zawodów, określającego stosunek liczby wolnych miejsc pracy w danym zawodzie i w danej jednostce czasu do liczby bezrobotnych posiadających badany zawód, zarejestrowanych w tej samej jednostce czasu. Równowaga występuje wówczas, gdy liczba bezrobotnych posiadających dany zawód jest mniej więcej równa liczbie wolnych miejsc pracy w tym zawodzie (wskaźnik intensywności nadwyżki /deficytu/ zawodów mieści się w przedziale 0,9 do 1,1). Gdy liczba bezrobotnych posiadających określony zawód przewyższa liczbę oferowanych miejsc pracy, (wskaźnik intensywności nadwyżki /deficytu zawodów jest mniejszy niż 0,9) - mamy do czynienia z tzw. zawodami nadwyżkowymi. Jeśli liczba bezrobotnych posiadających określony zawód jest mniejsza niż liczba ofert pracy, (wskaźnik intensywności nadwyżki /deficytu zawodów jest większy niż 1,1) – wówczas mamy do czynienia z zawodami deficytowymi.

¹ W. Kwiatkowska, P. Krajewski, M. Mackiewicz, „Mechanizmy niwelowania niedopasowań strukturalnych na rynku pracy”, 2010 r., str. 8.

Tabela 6 Lista zawodów deficytowych w 2014 roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"225101"	Lekarz weterynarii	2
2	"311101"	Laborant chemiczny	2
3	"325402"	Technik masażysta*	2
4	"412001"	Sekretarka	2
5	"422603"	Rejestratorka medyczna	2
6	"431101"	Asystent do spraw księgowości	2
7	"514202"	Kosmetyczka	2
8	"723312"	Mechanik silników spalinowych	2
9	"912103"	Prasowaczka ręczna	2
10	"933401"	Pracownik rozkładający towar na półkach	2
11	"712501"	Monter / składacz okien	2,25
12	"235914"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2,3333
13	"711601"	Brukarz	2,4444
14	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	2,5
15	"911203"	Pokojowa	2,5
16	"321301"	Technik farmaceutyczny*	2,6667
17	"753202"	Krojczy	2,6667
18	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	2,7143
19	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	2,8333
20	"235912"	Pedagog szkolny	3
21	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	3
22	"732301"	Introligator*	3
23	"753301"	Hafciarka	3
24	"754301"	Brakarz wyrobów przemysłowych	3
25	"332203"	Przedstawiciel handlowy	3,1667
26	"721205"	Spawacz metodą MIG	4
27	"962906"	Woźny	4,3333
28	"814206"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	5
29	"325905"	Opiekunka dziecięca*	5,1667
30	"332302"	Zaopatrzeniowiec	5,25
31	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	5,3333
32	"331203"	Referent (asystent) bankowości	6
33	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	8,5
34	"711101"	Konserwator budynków	10
35	"831106"	Maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych	10
36	"932906"	Pomocnik ciastkarza	12
37	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	14
38	"751402"	Przetwórca owoców i warzyw	30

* Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego

Z punktu widzenia tzw. kodu 6 cyfrowego wyróżnić można 30 zawodów deficytowych, z których największy wskaźnik intensywności deficytu osiągnęły:

- Przetwórca owoców i warzyw;

- Pracownik ochrony fizycznej I stopnia;
- Pomocnik ciastkarza;
- Konserwator budynków;
- Maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych;
- Sortowacz surowców wtórnych;

Zawody nadwyżkowe to te, które nie znajdują zapotrzebowania (z punktu widzenia występujących w urzędzie pracy ofert) na lokalnym rynku pracy. Do zawodów nadwyżkowych cechujących się najwyższym wskaźnikiem nadwyżki należą:

- Tokarz w metalu;
- Mechanik samochodów osobowych;
- Murarz*;
- Kierowca samochodu osobowego;
- Kucharz małej gastronomii*;

Tabela 7 Lista zawodów nadwyżkowych w 2014 roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"722314"	Tokarz w metalu	0,0294
2	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,037
3	"711202"	Murarz*	0,0455
4	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	0,0526
5	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,0612
6	"235107"	Pedagog	0,087
7	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,0909
8	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	0,125
9	"722204"	Ślusarz*	0,1364
10	"514101"	Fryzjer*	0,1563
11	"932101"	Pakowacz	0,1692
12	"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,2
13	"216201"	Architekt krajobrazu	0,2
14	"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	0,2
15	"311104"	Technik geodeta*	0,2222
16	"222101"	Pielęgniarka	0,25
17	"711404"	Zbrojarz	0,25
18	"731802"	Dziewiarz	0,25
19	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,2632
20	"522305"	Technik handlowiec*	0,2727
21	"512001"	Kucharz*	0,274
22	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,2857
23	"751204"	Piekarz*	0,2941
24	"752205"	Stolarz*	0,2941

25	"522301"	Sprzedawca*	0,31
26	"931205"	Robotnik drogowy	0,3125
27	"532901"	Pomoc apteczna	0,3333
28	"751201"	Cukiernik*	0,3684
29	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,4
30	"234201"	Nauczyciel przedszkola	0,4
31	"413201"	Operator wprowadzania danych	0,4

* Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego.

Do zawodów „zbilansowanych”, dla których wskaźnik nadwyżki/ deficytu na koniec 2014 r. w powiecie ryckim wynosił - 1 należały: robotnik placowy, maglarz, tynkarz, posadzkarz*, monter konstrukcji budowlanych*, technik usług kosmetycznych*, technik rachunkowości*, bibliotekarz*, pośrednik pracy, diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów, kosztorysant budowlany, specjalista do spraw sprzedaży, fizjoterapeuta, inżynier organizacji i planowania produkcji

4. Podsumowanie

W 2014 roku nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych (spadek o 9,1% w porównaniu do 2013 r.). Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w większej mierze dotyczył mężczyzn (spadek o 12,5%), udział mężczyzn w ogóle bezrobotnych osiągnął poziom 52,5%.

Zmiany zachodzące na rynku pracy dokonują się bardzo powoli. Świadczyć o tym może w miarę stała struktura zawodów, które są najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych. Tak jak w latach ubiegłych najwięcej bezrobotnych posiada zawód: sprzedawca (6,9% ogółu), murarz (3,6%) lub ślusarz* (2,6%). Tradycyjnie również zawodami o największej liczbie zgłoszonych ofert pracy były: : sprzedawca (84), pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani (83), technik prac biurowych (78), robotnik budowlany (67). Dotyczyły one jednak w zdecydowanej większości prac subsydiowanych: staży – w przypadku sprzedawców, pracowników biurowych czy robotników budowlanych. Na lokalnym rynku pracy udało się zdiagnozować następujące zawody deficytowe: przetwórcza owoców i warzyw, pracownik ochrony fizycznej I stopnia pomocnik ciastkarza, konserwator budynków, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych, sortowacz surowców wtórnych. Do zawodów nadwyżkowych należą: tokarz w metalu, mechanik samochodów osobowych, murarz*, kierowca samochodu osobowego, kucharz małej gastronomii*. Największe szanse na zatrudnienie wg wskaźnika szansy uzyskania oferty mają: robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie

i rybołówstwie, ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych, pracownicy opieki osobistej i pokrewni, sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni.

Z uwagi na fakt, iż nie wszystkie oferty pracy, jakie pojawiają się na rynku pracy są zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy oraz nie wszyscy bezrobotni rejestrują się, niezależnie od wykształcenia – określenie zawodów, w których najłatwiej znaleźć pracę, a także tych cechujących się najwyższym wskaźnikiem bezrobocia długotrwałego jest bardzo trudne. Dane przedstawione w niniejszym opracowaniu mają charakter czysto teoretyczny obarczony sporym ryzykiem błędu.

Głównym wnioskiem jaki pojawia się w oparciu o przedstawioną analizę jest niewątpliwie słabość powiązania systemu edukacyjnego z podmiotami działającymi na rynku pracy. Dlatego też często występuje niedostosowanie wykształcenia i kwalifikacji absolwentów do potrzeb rynku pracy. Niezbędne jest kształtowanie wśród młodzieży zdolności kreatywnego myślenia i umiejętności praktycznych umożliwiających zmianę kwalifikacji i wpasowanie się w rynek pracy. Dlatego tak istotna jest współpraca szkół z pracodawcami. Dobrym pomostem łączącym edukację z rynkiem pracy są praktyki/staże, są bowiem praktyczną formą wykorzystania wiedzy teoretycznej. Występują tutaj zalety po obu stronach: dla praktykanta/stażysty czas ten jest możliwością poznania środowiska pracy, nabycia wielu przydatnych umiejętności, przy jednoczesnym wykorzystaniu wiedzy teoretycznej. Pracodawcy natomiast mogą zdobyć dobrego pracownika nie ponosząc kosztów związanych z przeszkoleniem go na określone stanowisko.